

Izhaja :
vsak ponedeljek in četrtek
popoldne.
Stane za celo leto 15 L.
„ pol leta 8 „
„ četrt „ 4 „
Za inozemstvo celo leto
25 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 61

V Gorici, v četrtek 7. avgusta 1924.

Leto VII.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
List izdaja konsorcij
„GORIŠKE STRAŽE“
Tisk Zadrugne tiskarne
v Gorici
Riva Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
— (prej Scuole). —

Zaupajmo višjim!

»Goriška Straža« je priobčila mojo interpelacijo proti omejitvi lastninskih pravic našega ljudstva in je bila brž zaplenjena. Nato je objavila članek, v katerem se razlagajo posledice zloglasnega odloka in je bila tudi zaplenjena. Napadati in bičati odlok je torej prepo-vedano, zato smo sklenili, da bomo odlok hvalili in na vse načine branili. Smo radovedni, če nam presvita pre- fektura zabrani tudi hvalo odloka in »Stražo« zopet zapleni.

Zahvaljujemo se torej iz vsega srca in s ponižnim duhom visoki vladi, da in s svoji prijaznosti hotela izdati to- liko potrebnih in težko pričakovanih odlokov, s katerim se nepremično pre- moženje našega ljudstva ni postavilo samo pod stalno vojaško kontrolo, ampak se sme tudi vsak čas razlas- titi. Ljudstvo je začelo godrnjati in se upirati, kmetje vpijejo, da so ONI gospodarji svojih zemljišč in da si ne dajo jemati od nikogar svojih last- ninskih pravic, a jaz pravim, da je ljudstvo v prevari, ono je — kakor bi rekel Vodnik — »nedolžni oter hudih zmotnav.« Naši kmetje namreč pozabljajo, da so izdali odlok »višji« in ti nam hočejo vedno le dobro. Muja in skrb »vikših« sta uredila v naši deželi vse tako, da bo prav. Vsi prebivalci, zlasti kmetje in podložni, morajo »narvikši« vladi, vsem pogla- varjem, drugim generalom inu ofi- cirjem, presvitlim prefektom, pod- prefektom in komisarijem ter polici- stom, ki pod poveljem visoke vlade stoje, pokorščino izkazovati, podlož- niki morajo »vikšim« zaupati, kazati morajo dobro »vol« in stanovitnost, zakaj »vikši« podložnim prizaneso, jih z ljubeznijo držijo inu varujejo, kar je »narveč« mogoče. Le na ta na- čin bo mir inu sprava v deželi »ob- držana, pretrpene nodloge polahka- ne, varnost ljudi inu lastnine ohranje- na inu celi deželi pomagano bilo.«

Kmetje pravijo, da je odlok stra- šen. »Ne smemo več svobodno pro- dajati hiš ne zemljišč, ne moremo več svobodno dajati v najem stanovanj, roke so nam zvezane, vse mora prej potrditi gosposka. Nikjer na vsem svetu ni enake postave!« Le počasi z Vašimi protesti! Res, da ni na svetu nikjer enake postave, toda mi mo- ramo biti naši prejasni in »perludni« vladi hvaležni, da jo je izdala. Zakaj gospodje generali in svetli prefekti bodo odslej naprej skrbeli, da vas pri- prodajati zemljišč in hiš in pri najem- ninah nihče ne oslepari in zato hočejo oni pregledati in v naprej potrditi vse pogodbe. Ali ni to modro in pametno? Trudili se bodo za nas, nas varovali pred škodo in goljufijo in zato ne zahtevajo prav nobenega plačila, vse je zastoj. Nikjer se niso »ta vikši« tako žrtvovali za svoje podložne.

»Toda odlok daje oblast vladi, da nam razlasti njive in ukažejo nam lahko celo, da razrušimo svoje stav- be in to prizadeva ljudstvu velikansko škodo!«

Ne ugovarjajte brez pomisleka! Ko- likokrat se je že zgodilo, da so se hi- še same podrle in težko ranile kakoga podložnika! Celo nove hiše, zidane z vojno odškodnino so se že zrušile v

naši deželi. Ali ni boljše, da hišo sam podereš, nego da se zruši streha sa- ma nad Tvojo glavo in najdeš smrt v razvalinah? Da ima ljudstvo ogrom- no škodo, je res, toda koliko razde- janja je povzročila svetovna vojna po vseh državah Evrope! Milioni in mi- ljoni so šli v prah in pepel!

Zatorej pomirite se in nehaite de- lati zoper postavu. Z Vodnikom Vaš kličem: »Povernite se od vašega pr- vega trepetu in zaupajte višjim! Nji- hovo perludno zadržanje vas mora previzati, da oni žele, oni hočejo, da vi v miru in brez strahu uživale do- bičke vašega dela inu truda. Vlada ne mara vaših navad »kej prevrniti, ona je perjatelca slovenskih prebival- cev, zlasti kmetov in podložnikov.

Kaj se godi po svetu?

Pečati se moramo z dvema dogod- koma, ki sta za politično življenje dr- žave velike važnosti. V rojstnem mestu sv. Frančiška Asiškega v Assi- si se je vršilo zborovanje bivših bo- jevnikov, ki predstavljajo eno naj- mogočnejših organizacij Italije. Pri- bližno 340 tisoč mož je združenih v tej veliki zvezi, ki ne spada sicer k nobeni stranki, a ima kljub temu mo- čen vpliv na politično življenje Italije. V zvezi so organizirani možje in fan- tie, ki so na bojiščih, v blatu in strel- skih jarkih služili domovini in pri- nesli Italiji vojaško zmago leta 1918.

Podporniki fašizma.

Fašizem je bil na to organizacijo ponosen, nanjo se je naslanjal, z njo se je hvalil, fašistovska vlada se je proglašala za vlado bivših bojevnikov. Mussolini je dajal organizaciji krepko denarno pomoč in ji izkazo- val veliko čast. Zato so vsi občni zbori zveze bojevnikov glasovali za fa- šizem, izrekli so v Neapolju, v Rimu in na drugih občnih zborih Mussoli- niju zaupanje in izjavljali, da je dol- žnost vsakega bivšega vojaka podpi- rati z vsemi silami fašistovsko vlado. Radi te politike so izstopili iz zveze nasprotniki fašizma in ustanovili novo organizacijo: »Svobodno Ita- lijo«, o kateri je »Goriška Straža« že večkrat pisala. Kljub temu je pa še ostala v stari organizaciji ogromna večina bivših vojakov, tako da šteje zveza danes 3900 odsekov in, kakor smo že rekli, 340.000 članov. Mogoče- na zveza bivših bojevnikov je bila še pred par meseci silovita opora faši- stovske vlade, na katero je Mussolini zanesljivo računal.

Bojevniki proti fašizmu!

Po umoru poslanca Matteottija so se razmere čez noč spremenile. V vrstah bivših vojakov je začelo vre- ti, oglašali so se burni protesti, na- sprotniki fašizma so naglo naraščali in prišli v organizaciji do ogromne večine, kar je dokazalo zborovanje v mestecu Assisi.

Govori, ki so se čuli v Assisi, so bili glasen in jasen protest proti vsem nasilstvom, pod katerimi stokajo še mnoge pokrajine države, bili so od- ločna obsodba zagrizenega in napa-

Zatorej strnimo se skupaj, postanimo perjatli! Če bi pa nekateri nehvalež- ni ljudje, na njih dolžnost pozabili in se podstopili vkup se praviti inu se višjim zoper postaviti, bodo na nar- bolj strašno vižo poštrafani in tistim, ki bodo z orožjem v rokah vieti, bo- do brž okoli perneseni.

Toda štrafinga je le hudobnim na- menjena, nič zatorej dobri inu mirni ljudje se nimajo bati.

Ponavljam z Valentinom Vodnikom še enkrat, da mirni in dobri ljudje se nimajo bati.

V kratkem popeljem v Rim depu- tacija k vladi, da se ji globoko poklonimo in se ji ponižno zahvalimo, da je težko pričakovani, toliko zaže- ljeni in prepotrebni odlok končno iz- dala in nas s tem vse prijetno ganila in silno obveselila.

Dr. E. Besednjak.

še, ker je bil Delcroix izvoljen na fašistovski listi in je pri zadnjem parlamentarnem zasedanju tako od- ločno branil fašistovsko vlado, da je bil njegov govor na predlog Mussoli- nija nalepljen v vseh občinah Italije. Danes pa izjavlja Delcroix: »Ne morem prikriti svoje zadovoljnosti in svojega veselja, da so se naši tovariši bojevniki odločili za iste cilje, kakor mi invalidi na mučniški Reki. Ta sloga v nazorih in namenih obeh naj- večjih organizacij vojakov je znane- nje, da se prebujajo ljudstvo k zavesti in se približuje svojemu miru. Ob- sodbe prenapetev so dokaz, da smo na pravi poti.«

Fašizem izgublja dosedanje zaveznike!

Nasprotje med besedami Musolini- ja in poslanca Delcroix je očitno in ostro. Iz njih se vidi, da so stotisoči bivših vojakov in invalidov prenehali biti zavezniki fašistovske vlade. Ogromna moralna in politična opora obeh organizacij je zgubljena, spor med fašizmom in množicami invali- dov in bojevnikov dozoreva, bliža se jasen prelom, kakor napoveduje Mus- solini sam v svojem govoru. Faši- zem se umika na svoje postojanke, v politični borbi ostaja sam, zanašati se sme še samo na lastne sile.

Odcep stotisočev invalidov in biv- ših vojakov od fašistovske vlade bi bil za politično življenje države ogromne važnosti.

Spor z liberalci!

Enake zahteve kakor bivši vojaki stavijo Mussoliniju liberalci, ki imajo v vladni večini približno 100 poslan- cev. Tudi oni zahtevajo, da mora v državi prenehati vsako nasilje, da morajo biti vsi državljani pred zako- nom enakopravni. Liberalci so pro- testirali proti odlokom o časopisju, protestirali so proti nasilni politiki poslanca Farinacija in tirjali od Mus- solinija, naj javno obsodi prenapete- že v svoji stranki. Zborovanje širše- ga odbora fašistovske stranke v Ri- mu so pričakovali liberalci z veliko napetostjo. Upali so, da bo na zbo- rovanju zmagala zmerna struja in obsodila nasilnost Farinacija. Nade liberalcev se niso izpolnile. V Rimu je zmagala skrajna fašistovska stru- ja, ki zahteva, naj se nadaljuje revo- lucionarni boj proti vsem sovražni- kom. Včeraj je bila priobčena v ča- sopsih resolucija, ki govori, da je potrebno »razmahniti revolucijo iz oktobra 1922.«, kar pomeni bojno napoved vsem ostalim strankam. Re- solucija govori tudi o »demokratsko- liberalni državi«, ki je postala »staro in izčrpano truplo«.

»Za svobodo in pravico«.

Take besede gotovo ne morejo raz- veseliti liberalnih zaveznikov faši- zma. Liberalno časopisje, ki je doslej stanovitno branilo vlado, je spreme- nilo svojo pisavo in kritizira fašizem. Med liberalci raste odpor, v njihovih vrstah se opaža vedno večja nevolja in vse kaže, da se v vladni večini pripravlja razkol. Posebno ostri in odločni so liberalni mladini, ki se obnašajo že kot očitni in nepomirljivi nasprotniki fašizma. Za zgled nave- demo samo odstavek iz resolucije, sklenjene ta teden na zborovanju li- beralne mladine iz pokrajin Umbrija

dalnega fašizma, kakor ga širi in za- govarja poslanec Farinacci. »V državi taborijo oboroženi oddelki fašistov«, — je vzkliknil neki govornik — »in dokler take razmere ne prenehajo, se država ne bo pomirila.« V Italiji mora zavladati zopet red, zakon naj velja za vse enako, vsi državljani naj vži- vajo enake pravice in svoboščine. Niti eden izmed navzočih fašistov si ni upal resno ugovarjati! Da bi se or- ganizacija ne razcepila, se je predlo- žila zmerna resolucija, za katero so glasovali tudi fašisti. Resolucija pra- vi: zveza bivših vojakov bo podpirala Mussolinija samo pod pogojem, da zatire vsako nasilje v državi in spravi zopet zakon do polne veljave. Ako ne bo Mussolini izvršil te zahteve, se bo zveza bivših vojakov postavila proti njemu.

Mussolini ogorčen!

Resolucija v Assisi je povzročila med fašistovskimi vrstami hudo raz- burjenje in z njo se je baval tudi širši odbor fašistovske stranke, ki zboruje ravnokar v Rimu. Mussolini je javno obsodil resolucijo bivših vojakov in rekel dobesedno: »Moram izrecno iz- javiti, da mi resolucija v Assisi ne ugaja. Dobro je, da se medsebojno ne varamo. Med resolucijami, sklenje- nimi v Neapolju, v Rimu in drugod ter resolucijo v Assisi obstoji ogrom- na razlika v besedi in vsebini. Občni zbor v Assisi je bil malo frančiškan- ski, bil je protifašistovski in me je spomnil na občni zbor Ljudske stran- ke v Torinu. Nismo še prišli do pre- loma, toda pozivi in govori, ki so se čuli na zborovanju, duh zborovanja, njegova nestrpnost so ustvarili raz- mere, radi katerih pride jutri prav lahko do preloma.

Z žalostjo ugotavljam, da je bilo zadržanje bivših bojevnikov mnogo hujše in drugačno od onega invalidov na Reki.

Invalidi se postavijo na stran bo- jevnikov.

Poslanec Delcroix, ki je izgubil v vojni vid in obe roki, in ki je bil na Reki izvoljen za predsednika zveze invalidov, se je potegnil v nasprot- ju z Mussolinijem javno za reso- lucijo bivših vojakov. To je tem huj-

in Lacij: »Mladi liberalci Umbrije in Lacija, zbrani na zborovanju 3. avgusta v Rimu, protestirajo odločno, da je vpeljala fašistovska stranka v Italijo postopanje, ki je v nasprotju z najbolj priprostim načeli svobode in pravičnosti in izražajo svojo vero v liberalno in demokratično idejo.«

Iz resolucije diha vsa nevolja, v kateri se zviha danes liberalizem Italije. Ako se razmere nenadno ne spremenijo, bodo liberalni zavezniki fašizma izstopili iz vladne večine in šli svojo pot. Zadnja resolucija fašistovskega vodstva je po našem razcep pospešila in tako moramo pričakovati, da bo fašizem izgubil v doglednem času tudi podporo liberalne desnice in ostal sam.

To je zopet dogodek, ki bo imel za politično življenje Italije odločilen in morda usoden pomen.

Radić in nova vlada.

Odkar je gospod Ljuba Davidovič sestavil novo vlado, je vse upanje jugoslovenske opozicije obrnjeno k Radiću, zakaj Pašić in Pribečević vesta, da je od Radićeve stranke odvisen obstanek nove vlade. Ako bi Radičevci glasovali proti Davidoviču in Korošcu, bi nova vlada ostala v manjšini in bi morala odstopiti. Kamor potegne Radić, tam pade odločitev.

Radikalci in Pribečevci so upali, da bo Radićeva stranka nastopila s prenapetimi zahtevami in odklonila novi vladi svojo pomoč. To se jim je zdelo toliko bolj verjetno, ker je Radić vpisal svojo kmečko stranko v 3. komunistično internacionalo. Radić je že predaleč zabredel in postal je prehud komunist, da bi mogel podpirati Davidoviča in Korošca.

Te dni se je vršila v Zagrebu seja vodstva Radićeve stranke, ki bi morala odločiti o stališču do nove vlade in jugoslovenska javnost je čakala napeto izida.

Radičevci za Davidovič - Koroščevo vlado.

Poročilo o seji je ubilo vse nade opozicije. Radičevci so sklenili, da bodo v Belgradu glasovali za novo vlado in jo podpirali proti napadom Pašića in Pribečevića. Dolžnost vsakega Radičevega poslanca je, da gre v Belgrad, da se vdeležuje sej parlamenta in glasuje za vlado. Ta sklep je velike važnosti za notranjo politiko Jugoslavije, kajti s tem so postali Radičevci vladna stranka. Tisti Radić, ki je leta in leta napadal z vsemi sredstvi vse belgrajske vlade zaporedoma, tisti Radić, katerega so bili razkričali za največjega sovražnika

države, je danes zagovornik vlade in brani belgrajsko vlado proti napadom Pašića! Kdo bi si bil mislil, da se razmere tako korenito spremenijo! Sklep Radićeve stranke je torej velikanske važnosti za politično življenje države in bo utrdil ugled Jugoslavije v inozemstvu. Da je prišlo do te spremembe, ki je stekel največ zaslug dr.

Korošec. Hrvatje so se po tolikih borbah sprijaznili z državo, odločili so se za pozitivno sodelovanje pri njeni ureditvi in zgodovina bo pisala, da je dr. Anton Korošec s svojo vztrajno in spretno politiko k temu v prvi vrsti pripomogel. To je velika in trajna zasluga Slovenske ljudske stranke za Jugoslavijo.

DNEVNE VESTI.

Iz naše organizacije.

Odbor Političnega društva »Edinosti« v Gorici je na svoji seji v torek, dne 5. avgusta vzel na znanje poročilo poslanca dr. Besednjaka o njegovem delovanju v Rimu in je še posebno odobril njegov odločni nastop proti odloku, ki znatno omejuje lastninsko pravico našega ljudstva. Isočasno ga je pozval, da nadaljuje započeto akcijo proti temu odloku.

Odbor je vzel na znanje tudi poročilo tajništva in naprosil poslanca dr. Besednjaka, da bi posredoval pri finančnem ministru, da bi se priznala in izplačala pokojnina, oziroma vzdrževalnina 250 invalidom, vdovam in sirotam, ki so zaprosili pri društvenem tajništvu pomoči.

Tajništvo je poročalo med drugim tudi o vprašanju zastalih davkov, katerih izterjevanje pomeni za naše ljudstvo veliko krivico in ogromno gospodarsko škodo. Odbor je naročil poslancu dr. Besednjaku, da posreduje tozadevno pri finančnem nadzorniku Falchiju, ki ga je finančno ministristvo odposlalo v tej zadevi v Gorico.

Odbor je razpravljal o organizacijskih vprašanjih. Tudi glede teh so se sklenili važni sklepi.

Tajništvo Pol. društva »Edinosti« v Gorici.

Evharistični shod

za tolminsko, kobariško in bovško dekanijo se bo vršil z izvanredno slovesnostjo v Tolminu dne 7. in 8. septembra.

Dne 5., 6. in 7. septembra se bo vršila skoraj v vsaki duhovni domača evharistična pobožnost. V Tolminu začne sv. evharistični misijon že 31. avgusta; vodili ga bodo oč. oo. frančiškani. V nedeljo dne 7. sept. bodo shodili Marijinih družb in tretjerdnikov iz naših gor. Od nedelje zvečer do ponedeljka bo izpostavljeno Sv. R. T. celo noč, v ponedeljek, na praznik Rojstva Marije Device bo slo-

vesna pontifikalna sv. maša, pop. pa slovesna procesija s S. R. T., ki jo bo vodil prevzvišeni nadškof. Na to izvanredno slavnost vabimo že sedaj vsa naša cerkvena društva in bratovščine. Iz priprav sklepamo, da bo v Tolminu dne 7. in 8. sept. velika verska manifestacija. — Natančnejši program priobčimo do konca avgusta.

Napredna narodna vzgoja

»Edinost« z dne 3. avgusta piše pod naslovom »Izlet na Nanos« dobesedno to-le: »Nekateri so se ustavili pod streho cerkvice Sv. Hijeronima ter sušili ob zvokih postojnskega tamburaškega zbora svoje mokre ude, drugi bolj korajžni itd.« G. Avgust Kozman, načelnik Goriške Omladine se je v kavarni na Travniku v Gorici hvalil, da so v cerkvi na Nanosu kurili ter plesali.

Nismo verovali hvalisanju g. Kozmana, dokler nismo tudi od druge strani dobili potrdila, da so tržaški, postojnski in goriški izletniki na Nanosu, dne 27. julija v cerkvi sv. Hijeronima v resnici plesali in tako onečastili cerkev in narodno svetinjo. Lansko leto so nekateri snoparji v isti cerkvi opravili svojo potrebo, letos pa pridejo edinjaški in slogaški rodoljubi ter uprizaro v cerkvi ples. Tako se širi »narodna« prosveta!

Pozdravi slovenskih fantov - vojakov.

V zadnjem času smo dobili iz raznih krajev države toliko dopisov naših fantov - vojakov, v katerih pošiljajo pozdrave svojcem, znancem, dekletom, društvom, našemu listu, domači zemlji in vsemu slovenskemu ljudstvu sploh, da jih v celoti in z vsemi podpiši pri najboljši volji ne moremo priobčiti. Prostor našega lista je tako stisnjen, da moramo že itak večkrat marsikaj važnega v zelo skrčeni obliki objaviti. Fantje, ne boste zato nevoljni. Navedli bomo v naslednjem kraje, iz katerih smo pozdrave prejeli in vojaški oddelek, pri

katerem služite. Vsi Vaši domači in Vaši dragi bodo na ta način vedeli, da se jih spominjate v daljnih krajih ter bodo Vam radostnega srca vračali pozdrave. Pridružujemo se jim v imenu našega lista, naših organizacij in našega ljudstva tudi mi ter se Vam za ljubezen, ki jo tako iskreno gojite za naše slovenske naprave in našo domačo zemljo, prav prisrčno zahvaljujemo. Le korajžno in zvedeno vztrajajte v službi še določene mesece ali tedne in svidenje bo potem tembolj veselo in prisrčno!

Pozdrave pošiljajo: Slovenski fantje pri 3 grupi gorskega topništva izpod mogočnega Ortlerja v Tirolu; fantje pri šestem železničarskem tehničnem oddelku (genio ferrovieri); fantje 7 bersaljskega pešpolka v Bresciji; 6 fantov od 5 poliske artilerije v Padovi; fantje pri tehničnem (genio) četi v Turinu; fantje pri 68. infanterijskem polku, riparti Zapatori Caglio iz švicarske meje; fantje gojenci v šoli kr. stražnikov v Mondovi; več fantov iz Florence.

Važno za optante.

»Gor. Straža« je pred mesecem poročala, da morajo oni, ki jim je bilo podeljeno italijansko državljanstvo, plačati najbolj pozno do 16. avgusta 1924 državljsko takso, ker bi drugače tozadevni državljski odlok izgubil vsako veljavo. Državljsko takso pa morajo plačati samo osebe, ki jim je bilo podeljeno italijansko državljanstvo na podlagi čl. 8. kr. odloka od 30. dec. 1920 št. 1890 in čl. 2. kr. odloka od 29. januarja 1922 št. 23. V vseh slučajih podelitve (conferimento) italijanskega državljanstva bi italijanska politična oblast prošnjo lahko zavrnila brez vsakega razloga, ker je pri podelitvi italijanskega državljanstva politična oblast popolnoma svobodna. Zato je v tozadevnih odlokih bilo prizadetim izrecno naročeno, da morajo v roku 6 mesecev plačati 360 lir državljske takse in priseči. (Prisega se izvrši pri županu.)

Državljske takse pa ni treba plačati takozvanim optantom, to je vsem onim, ki jim je bilo italijansko državljanstvo priznано (ricognosciuto) na podlagi čl. 71. oziroma 72. santžermenske pogodbe. Optantom tudi ni treba priseči.

Zato naj vsi optanti zahtevajo od registerskega urada povračilo 360 lir, če so jih plačali za državljsko takso. Če bi imeli pri

Cerovškov gospod

Življenje Valentina Staniča

(Spisal: Joža Lovrenčič)

(Dalje.)

»Čuli smo, gospod, kako ste Banjškarje naučili gospodariti in delati. Pri nas bo laže, ko je polje tako, da je veselje ž njim!«

Res, veselje so imeli ljudje s poljem, a sredi dela jih je ono leto presenetilo in niso vedeli, kaj bi. Cesar Franc je nabiral brambovce, da bi ž njimi podprl redno vojsko in ko je menil, da je dovolj pripravljen, je napovedal Napoleonu vojno, hoteč dobiti v posest vse izgubljene pokrajine.

Pa ni šlo.

Na jugu pri Fontana freddi je sicer nadvojvoda Ivan zmagal, a na Bavarskem je zmagalo francosko orožje in zato so se Avstrijci po 16. aprilu umikali iz Italije proti Soči. Francozi so drli za njimi, pri Gradiški so zlomili zadnji odpor in zasedli začetkom maja 1809. tretjkrat Gorico ter

naložili deželi 910.000 frankov vojne kontribucije.

Avstrijska armada se je umikala ob Soči proti Predilu, kjer se je v obnovljeni in izpopolnjeni trdnjavi postavila v obupen bran. A je podlegla.

Francozi so zmagali na celi črti in po dunajskem miru 14. oktobra 1809. je združil Napoleon Goriško z Istro in sosednimi slovenskimi deželami ter z Dalmacijo v kraljevino Ilirijo, katere središče je bilo Ljubljana.

Skozi Ročinj je marširalo na tisoče in tisoče vojaštva. Ljudje so bili v strahu, bali so se za življenje in imetje, ker vojska vzame tam, kjer je, in še kjer ni, hoče dobiti. K gospodu so se zatekali ljudje in jim je pomagal in jih obvaroval nasilnosti pred umikajočo se armado in s Francozi se je spoprijaznil in preganjal neopravičen strah pred njimi.

»Poglejte,« je pojasnjeval ljudem, »enakost, bratstvo, svobodo« imajo Francozi za geslo. Kaj se pravi to, kako to izvršujejo? Povsod upeljujejo enakopravnost vseh državljanov glede dolžnosti in pravic, kmete osvobojajo vseh robot in grofovskih podložnosti, strogo sodstvo upeljuje-

jo, ki je strah vsem hudodelcem. Sami ste slišali ali celo videli, kako je visel v čiginjskem klancu potep-ropar, ki je bil strah tolminskim, kobariškim in bovškim furmanom in je že tega in onega okradel ali celo ubil. Danes je cesta varna! In kako skrbijo za ceste in poti! Stare popravljajo in kjer je treba novih, jih gradijo.«

»Zato so pa davki, franki, visoki!« so mrmrali ljudje.

»So,« je pritrdil gospod, »a niso krivični. Vse privilegije, vse ugodnosti, ki jih je imela prej gospoda, so odpravili in upeljali splošen davek. Da je v teh časih visok, je umevno, velike stroške imajo. Pa ostane le dosti v dobro davkoplačevalcev. Poglejte, desetine ni več, robot ste oproščeni, ceste se popravljajo, in ne pozabite, Francozi skrbijo tudi za napredek, za izobrazbo. Šole ustanovljajo in zahtevajo in predpisujejo, da se mora v njih učiti tudi domači, slovenski jezik. Po vaseh in po mestih se ga učijo in še po višjih učiteljskih. V Ljubljani so ustanovili celo visoko šolo. Tega prej nismo imeli; kjer so bile šole, je pa bila nemščina na prvem mestu in glavno. Francozi

so uvideli, da je materni jezik vsakega naroda edina podlaga za izobrazbo. Kdor ga tlači in v nič deva ne računa z ljudstvom, ni mu mar za njegov prospek in blagostanje, ki raste le z znanjem in izobrazbo. Božja previdnost je dopustila revolucijo, božja previdnost je pripeljala Francoze tudi v naše kraje. Zakaj, bo slej ali prej pokazala. Kraljestvo Ilirijo so ustanovili iz naših in hrvaških dežel. Bral sem pesem ljubljanskega frančiškana, ki je sedaj vodja šol, Vodnik se piše in Valentin mu je ime — kakor meni.

»Ilirija prstan
Europini bo!«

Tako pravi v pesmi. Prstan bo, ki bo vezal zahodne in vzhodne kraje, sever in jug v Evropi. In Slovenci bodo v Iliriji imeli tudi besedo in izobrazili se bodo in se opomogli in bodo enaki drugim narodom.«

Možje so poslušali gospoda in eni so pritrdjevali, drugi so pa zmajevali, ker jim ni šlo v glavo, da bi se svet tako spremenil in privadil novotarijam, na katere še oddaleč niso mislili, kaj šele, da bi se pripravljali nanje.

tem kakšne sitnosti, naj naznanijo to tajništvu Kmetско-Delavske zveze (Gorica, Via Mameli 5), da bo v tej zadevi posredovalo. Naznanijo naj, kje in kdaj so plačali, istočasno pa naj pošljejo tudi tozadevno potrdilo registerskega urada.

Tajništvo Kmetско-Delavske zveze v Gorici.

Poslanec Besednjak

sprejema stranke vsako sredo od 9. do 12. ure v tajništvu pol. društva »Edinosti« via Mameli št. 5.

Nemška poslanca

Tinzl in Sternbach sta poslala Musoliniju ostro spomenico zoper odlok o omejitvi lastninskih pravic v novih pokrajinah.

Dvojna svoboda.

Zaplenjeno interpelacijo poslanca Besednjaka so prinesli v celoti »La Voce Repubblicana«, »Avanti«, »Corriere della Sera« dnevnik iz Neapolja »Roma«, dnevnik iz Torina »Il Piemonte« in nemška tirolska lista »Landmann« in »Meranerzeitung«, a nobenemu prefektu ni padlo v glavo, da bi liste zaplenil. Iz tega vidimo, da velja ena svoboda in pravica v Rimu, Neapolju, Milanu, Torinu in na Tirolskem, druga v Gorici, četudi živimo v isti državi.

Poroka.

V ponedeljek, dne 11. t. m. se poroči g. dr. Rado Sfiligoj, tukajšnji zdravnik z gđ. Mino Dobida, hčerko pokojnega dvornega svetnika Dobide iz Ljubljane. Mlademu paru želimo obilo sreče!

Osebna vest.

Naš goriški rojak dr. Milko Kos, dosedaj uradnik ljubljanske licealne knjižnice, je imenovan za profesorja na belgrajski univerzi.

Za vojne oškodovance.

Ministerski svet je sklenil v svoji zadnji seji podaljšati rok za vlaganje vojnoodškodninskih prošnji do 31. dec. 1924. Tozadevni odlok pa še ni izšel.

Za konsume.

»Gazzetta Ufficiale« od 5. avgusta 1924 št. 183 priobčuje kr. odlok od 26. junija 1924 št. 1193, ki razteguje na nove pokrajine kr. odloke-zakone od 29. nov. 1923 št. 2926 in od 30. dec. 1923 št. 2880, ki določajo polajšanja za kredite konsumnim zadruham.

Prosvetna zveza.

Poslali smo okrožnice poverjenikom. Naj takoj odgovore in začno z agitacijo! Avče. K nedeljski prireditvi vabimo društva iz sosednjih okrožij. Na svidenje! Slike telovadnega nastopa v Batujah so gotove. Naročajte jih pri tajništvu.

Pozor, državni upokojenci!

Društvo državnih upokojencev za Trst in Julijsko Krajino bo imelo v nedeljo 10. avgusta ob 10. uri v glavni dvorani pri »Treh Kronah« v Gorici izvanredni kongres, katerega se morajo udeležiti vsi državni upokojenci, tudi stari in novopokojeni železničarji, kakor tudi ponesrečeni železničarji Julijske Krajine. Dnevni red je zelo važen, zato naj nihče ne manjka!

Ob zaključku šolskega leta

se je v uršulinskem samostanu v Gorici vršila lepa prireditev z uprizoritvijo gledaliških iger. Povabljenih je bilo mnogo meščanov ter je slavnost zelo sijajno uspela. Med igralkami, ki so vse dobro nastopale, se je najbolj odlikovala Anica Rudolf iz Črnega vrha. Pri telovadbi se je pa izkazala Ema Rojčeva iz Dobravelj.

Iz tajništva Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

Pod tem naslovom bo tajništvo Pol. društva »Edinosti« v Gorici odgovarjalo stran-

kam v krajših zadevah potom »Gor. Straže« in ne potom posebnih pisem.

1. *Martin Č. Log 32:* Svojo terjatev prijavite do 31. avgusta 1924 na sledeči naslov: Delegazione del Regno d'Italia, Vienna. K prijavi terjatve priložite potrdilo županstva o bivališču. Bolj varno je, da priložite potrdilo županstva o svoji terjatvi, hr. knjižico boste pa poslali, če jo bodo od Vas zahtevali.

2. *Šturm Emil, Kobarid:* Vam ni mogoče pomagati. Rok treh mesecev je že minil; ministerski odlok, s katerim Vam je ministerstvo zavrnilo inv. pokojnino, ste prejeli že 19. II. 1924. Rekurza pa v tem roku niste vložili.

3. *T. M. Livek:* Vaše zadeve ni treba Vam izročiti odvetniku, ker bi Vam ne mogel nič pomagati. Tajništvo bo naprosilo poslanca Besednjaka, da bo posredoval v Vaši zadevi.

4. *Hvala Fr., Trnovo pri Gorici:* Proti ministerskemu odloku, s katerim Vam je bila odbita prošnja za priznanje inv. pokojnine, morate takoj in najbolj pozno v roku 3 mesecev, ko ste dobili odlok, vložiti rekurz pri: *Sezioni Unite della Corte dei Conti in materia di Pensioni di guerra, Roma.*

5. *Koren Franc, Budanje:* V vaši zadevi Vam bo tajništvo pomagalo, kolikor bo mogoče. Za enkrat ni treba Vam drugje iskati pomoči.

Tajništvo Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

Na riževem zrnu 110 besedi.

Neki Egipčan je napisal na eno riževno zrno 110 besedi, t. j. cel govor, ki ga je imel egiptovski kralj, ko je stopil na prestol. Besede morajo biti zares zelo drobcene!

Darovi.

Za »Slovensko sirotišče«: Č. g. Franton Črnigoj 10 L, Neimenovani v Št. Andrežu 50 L. — Spominjajte se o vseh prilikah Slovenskega sirotišča!

Listnica uredništva.

Slap pri Vipavi: Naznanilo veselice je bilo odposlano 30. m. m. ter je za »Stražo« 31. m. m. dospelo prepozno. Toliko v pojasnilo. Pozdrav!

V. T., Velike Žablje: Radi izselitve v Severno Ameriko se obrnite na »Izseljeniški urad« na podprefekturi v Gorici, tam bodo Vam že dali pojasnila. Legitimacijo za ljubljanski velesej dobite pri raznih bankah tudi v Gorici. Za vizum rabite pravilni potni list. Vizum dobite takoj, kako je s potnim listom, pa gotovo veste. Bog živi!

Stržišče: Ker smo v »Straži« že pred prilično 14 dnevi priobčili kratek odgovor na dopis iz Baške doline, mislimo, da je zadeva dovolj pojasnjena.

Julij 31: Da bi se odpravili potni listi za v Jugoslavijo, zaenkrat ne moremo pričakovati. Za velesej je pristojbina za vizum znižana. Izkaznica za velesej in vizum stane skupno 19 lir.

Listnica upravnistva.

G. dr. Bobič: Radi pomanjkanja prostora smo morali Vaše »Poslano« odložiti za prihodnjico.

Izgubljeno.

Nemec Franc iz Št. Petra 184 je izgubil včeraj, v sredo, na poti iz Dornberga do Volčjedrage žepni koledarček s 390 lirami, važnimi listinami, računi in zapiski. Nemec je vojni invalid, močno gluhi, slep na eno oko in brez vojne pokojnine. Kdor bi opisane stvari našel, je zato nujno naprošen, da jih vrne ali lastniku samemu ali pa prinese v župnišče v Prvačini. Dobi dobro nagrado.

Delavski vestnik.

Prijatelj našega lista nam je dal na razpolago sledeče pismo, ki ga je prejel od znanca, ki je pred kratkim odšel v francoske rudnike.

Kot Vam znano, smo se odpeljali iz Gorice 21. julija in potovali precej hitro, samo v Modani, obmejni postaji, smo čakali 28 ur. Tam so nam potrdili potne liste, katere je naš vođa spravil, ali bolje, dal jih hraniti enemu sopotnikov. Tam se morajo emigranti podvreči tudi zdravniški

preiskavi, katera je precej natančna ter cepljenju koz. Ondotni gostilničarji so kaj spretno »šturmali« naše žepce in jih hoteli docela izprazniti. Skozi Francijo smo menjali vlak samo trikrat in v četrtek zvečer ob 5 prišli na mesto, kjer bi imeli delati na podlagi pogodbe, katero nam je agencija v Gorici zamolčala — vsaj jaz nisem znal nič o njej, in nihče izmed nas. Hvala Bogu, da nas je bilo nekaj, katere humor ni zapustil, in smo kazali v svoji nesreči veseli obraz. Ondotno prebivalstvo se nam je skraja vse posmehovalo, in ko sem korakal po ulici s tremi prijatelji, je padla iz prvega nadstropja neke hiše, obgrizena skorjica kruha pred nas na tla ter se je slišal škodoželjen smeh. Mene je zbolelo v dno užaljene duše.

Potem smo prišli do ravnateljstva rudnika, kjer smo čuli skrajno slabe pogoje. Toda bili smo hladnokrvni in v trenutku smo nekateri vsikliknili: »Fantje, nobeden v rudnik. Tu je neke vrste suženjstvo, raje kamorkoli!« Kar je bilo najhuje, je pač, da je bila polovica skoro brez denarja. Vseh skupaj nas je bilo 100. Toda kljub temu smo se obrnili vsi s prtljago in odkorakali stran. Drugi dan smo šli nekateri iskat delo po okolici in ga tudi dobili za vse. Drugi so ostali tam in čakali! Okrog 9 zjutraj so jih začeli nadlegovati orožniki in jih hoteli prisiliti, da gredo v rudnik in oddajo potne liste. Tisti, ki jih je hranil, jih je skril in se sam tudi umaknil. Ko sem se zvečer vrnil tja, sta me dva pričakovala na postaji in mi pripovedovala kaj je bilo. Pa je že stal neki človek zraven, in ko smo

šli naprej, nas je vedno zalezoval, in ni se ganil več kot 4 korake od nas. Naše ljudi so pa stražili in zalezovali cel dan uslužbenci rudnika in tudi orožniki. Zvečer ko smo odhajali na kolodvor, smo odkorakali z vslikom: »Hvala, da smo se videli, dal Bog, da bi se nikdar več!« Ko sem korakal mimo hiše, kjer je padla skorjica pred me, je bilo polno ljudi; gledali so nas zopet, ali smejali se niso.

Tisti kraj se pa imenuje Algrange (Algranz) in ona firma pa »Mine d'Angevillers v Algrange. Prosim, če Vam je mogoče na kak način opozoriti rojake, ki mislijo v Francijo, naj dobro gledajo na potni list, katera firma je tam označena. K tej naj nikar ne gredo. Če pa že gredo sem ali tja, naj pazijo na potne liste; če gredo h kakim drugim firmi, naj se tudi po možnosti informirajo. Pri gori označeni firmi velja načelo, da se mora, kadar se da potni list iz rok, ali tam delati na podlagi pogodbe, ali pa naravnost nazaj domov. In skoro gotovo je drugod v rudnikih ravno ista.

Kier sedaj delamo, delamo vsak svoj rokodelski poklic, drugi pa po možnosti. In je za nas resnici na ljuubo, srednja stvar. Malo bomo potrpe, potem si pa naprej pomagali. Saj pravi stari slovenski pregovor, da Bog Slovenca ne zapusti: če ni lačen je pa žejen. Vsekakor nam ni slabo. Iskrene pozdrave vsem rojakom obojega spola! Bog živi!

* * *

Uredništvo potrjuje, da gg. Edvard Musulin in Rok Kodermac iz Gorice, nista pisala dopisov iz Francije v predzadnji »Straži« in tudi nista z njimi v nikaki zvezi.

Kaj je novega na deželi?

Rihemberk.

Pevsko in glasbeno društvo iz Gorice priredi v nedeljo, dne 17. avgusta, ob 15.30 na Govorni v Rihemberku koncert s prvovrstnim vzporedom, ki bo vseboval najlepše skladbe iz dosedanjih programov društva. Iz prijaznosti bo sodeloval pri tem koncertu tudi g. Ciril Bratuž, operni tenorist iz Ljubljane, ki je žel s svojimi dosedanjimi nastopi v Gorici in na deželi velik uspeh. Opozarjamo na koncert že danes Rihemberžane in okoličane in jih vabimo, da ne zamudijo ugodne prilike. Vzpored objavimo prihodnjico.

Z Gor.

Na dopis »Z gor«, kjer je nekdo vpraševal, če je še živ tisti oreh na Kendovi senožeti nad Knežo, ki o sv. Ivanu ozeleni, se razcvete in pozneje obrodi nenavaden, a prazen sad, odgovarjamo: Dopisnikovo poročilo je bilo resnično; oreh je pa sedaj posekan. Natančneje informacije lahko dobite pri g. Miha Kenda na Temljinah št. 55, p. Podmelec, ki je lastnik dotičnega zemljišča.

Tolminski okraj.

Dični gospod Matijček, kako lepo se dviga tvoja slava! Najprej se je spravil na naše občine in nam je poskrbel za nove gospodarje, oziroma drage komisarje, ki uboge občine prav pošteno stanejo, a nič ne vprašajo ali so zadovoljni z njimi tisti, kateri jih plačujejo. In kaj si je še umislil Matijček? Potem, ko nas je toča obiskala, je hodil okoli in popraševal koliko škode da je napravila. Pravil je nesrečnim ljudem, kako da je on tisti, ki jim bo pomagal. Tega pa Matijček ne ve, koliko toče je on občinam napravil z njegovimi komisarji. To, to je toča, g. Matijček! Dobro si zapomni, da s tvojo politiko nismo nič prav zadovoljni tukaj na Tolminskem!

Lokve.

V ponedeljek popoldne je izbruhnil v hiši vdove Kogoj Elizabete požar. Hiša je popolnoma zgorela in vse kar je bilo v njej. Vdova ima 5 mladoletnih otrok; priporoča se dobrim srcem, da ji pomagajo.

Iz Kojskega.

V nedeljo zjutraj je zbežal od zidarskega mojstra g. Vuge v Kojskem neki Rober Peter, ki je delal že par dni pri njem. Odnesele je s seboj srebrno uro, dežnik in srajco, ki mu jo je gospodar posodil. Kam je zbežal, se ne ve. Zlikovec ima 23 let, je bolj šibak, bledega obraza in popolnoma ostriženih las. Če ga slučajno kdo dobi, naj ga naznani pri »Upravi« našega lista.

Števerjan.

V soboto okrog pete ure popoldne je prišel orožniški postajen načelnik iz Kojskega pred stanovanje posestnika Klanjščeka, ki ravno zida klet in hlev. Klanjšček je šel z novo zgradbo 2 m od starega temelja nazaj ter ima od županstva pravilno stavbinsko dovoljenje. Kljub temu je orožnik v italijanščini osorno zahteval, da mora Klanjšček zgradbo podreti in poriniti še 1½ m nazaj. Kazal je neki papir, o katerem je trdil, da je to ukaz podprefektore. Zahteval je tudi, da mora Klanjšček podpisati neko izjavo. Ker Klanjšček tega ni hotel takoj storiti, mu je začel groziti z aretacijo in globo 5000 lir. Nato je Klanjšček vsled strahu podpisal, akta mu pa orožnik ni hotel dati v roke. Ko ga je Klanjšček vprašal, kdo se je pritožil, ga je prav grdo nahrulil.

Avče.

Opozarjamo ponovno na nedeljsko prireditev Izobraževalnega društva na Snežnico. Vzpored je bil že objavljen v zadnji številki.

V Biljani

so se vršile občinske volitve 2. marca t. l. Kmalu zatem je prišel v Gorico bivši prefekt Pisenti. Ko je napravil pohod po Goriškem se mu je v Gorici predstavil tudi naš spoštovani zdravnik D'Ottone, ki je potem prinesel v Brda novico, da je Pisenti obljubil, da ima vsak izvoljeni starešina pravico predložiti 5 konkordatov za izplačilo vojne škode, ki se bo izvršilo v 14 dnevih. Pa še do danes ni nobeden ničesar dobil. To je bila prva agitacija za državnozbornske volitve, pa D'Ottone se je vseeno zmotil. Kljub tem obljubam je bilo za uspeh potrebno poleno na vratih volilne dvorane.

Anhovo.

Redko kedaj pride kak dopis iz naše vasi, čeravno je postalo življenje pri nas vsled tvornice cementa vse drugačno kot pred vojno. Vkljub temu bi ne bilo nič posebnega, ko bi ne imeli v vasi človeka, ki zna spremenjati barvo kakor boljše kaže in si je nadel nalogo plesnega priganjača. Mož skrbi za blagor ljudstva s tem, da priganja mladino k vsakoletnim javnim plesom. Letos je svojo »dobrodušnost« podvojil. Ker nas je toča hudo oklestila in je davčno breme rednih in zastanih davkov ogromno, imamo dve nedelji zaporedoma javen ples. Pravijo, da so v starih časih na nekem dvorišču v naši vasi imeli vsako leto brjarje, toda kar naenkrat se je vse izgubilo. Ostal je le pregovor. Upamo, da se ta pregovor v spremenjeni obliki ne bo ponovil. Ker se dne 3. t. m. ni vršil drugi ples radi dežja, je menda izjavil prireditelj, da se mora čakati, dokler ne bo lepo vreme. Žalostno da gredo fantje takemu človeku na roko. Saj imajo lep vzgled po drugih vaseh naše občine, kjer je mladina, izvemši redke slučaje, vse bolj pametna. Obžalovanja vredno je, da je naša vas prva za kaj slabega, zadnja za kako dobro stvar. Županu povemo, da bo z dovoljevanjem javnih plesov več izgubil kot pridobil. Mogoče so to tiste naprave, ki so se obljubljale pri zadnjih občinskih volitvah. To si bomo tudi zapomnili.

Grahovo ob Bači.

V soboto je vročina stalno naraščala, v nedeljo je neprestano deževalo. *Metereološki observatorij.*

**

Ko je bila prejšnji teden »Goriška Straža« zaplenjena, je bil naš občinski tajnik silno vesel. Pravil je, da »Straža« ne bo več izhajala. Česar kdo želi, tega se tudi veseli. Ker ga je »Goriška Straža« včasih po zasluženju »pobožala«, je o priliki zaplenbe misleč, da je »Straža« zatrta, poln radosti in zadoščenja vzklikal: Adijo »Straža«! Prezgodbne veselje.

Idrija.

V noči od nedelje na ponedeljek, dne 28. pr. m. ob 3 uri 5 minut zjutraj je vzbudila Idrijčane silna eksplozija med hišama posestnikov Karola Treven, prejšnjega župana in Antona Bončina, v kateri je stara, dobro znana gostilna Kos. Vzrok eksplozije še ni dognan. Domneva se, da je bila vržena ročna granata. Šipe vseh oken, ki so bila zaprta, so zdrobljene. Ko so ljudje prihiteli na lice mesta, se je še valil gost dim in razširil duh po smodniku. — Oblasti iščejo provzročitelja.

Baška dolina.

Stržiškarjem v odgovor na obrambne dopise v »Edinosti« in »Goriški Straži«. Zelo lep je od vas, da se tako odločno postavite v bran za čast svoje rodne vasi. Tudi vašo vneto za narodno - gospodarsko življenje stavimo v vzgled tistim občinam, ki ne premorejo toliko soldov, da bi si postavile zadružno mlekarino. Če je morda še kaka taka občina. V zad-

njem dopisu (iz potne torbe) nam je pa bilo predvsem to na srcu, da se nič ne oglasite v javnosti. Vemo, da se ne marate ponašati s svojim napredkom. Vendar ste tudi vi del naše domovine in zato ima vsa goriška javnost pravico vedeti, kaj se pri vas godi. Ali bi ne bilo pametno, da bi skupno pretresli razna vprašanja, kaj je n. pr. komunizem ali pa kaj še bolj pametnega. Če smo pa vam kljub temu krivico delali, vedite, da je potna torba zelo tesna in ni mogoče vsega izčrpno obdelati. Tudi ni tako lahko o vsem se točno poučiti. Na zadnjem potovanju sem n. pr. samo to zvedel, da je na Grahovem bogpomagaj. In ko sem hotel še izpraševati, so vzdihnil: Jete! Jete! in kmalu bi bilo za burklje zgrabili. V zadregi sem se obrnil na uredništvo »Goriške Straže« in tu so mi izjavili, da so žrtve, ki so na Grahovem v preteklih dneh trpele radi »Goriške Straže«, popolnoma nedolžne.

Iz Beneškega.

Po zidovih in gostilnah Nadiške doline so razobeseni razglasi, ki nas vabijo na ples v Tolmin. Nihče jih ne trga in nihče ne dela preiskave, če tudi so pisani v italijanski slovenščini. Za neke dvojezične razglase, vabeče na neko cerkveno slavnost, so se zganili in brigali vsi organi javne varnosti in preiskav ni bilo ne konca ne kraja. Iz tega se vidi, da so naši protiklerikalni »Ras« in maršali mnenja, da cerkveni razglasi s slovenskim jezikom, spravljajo v nevarnost državo; oni pa, ki vabijo na ples, niso nevarni, ker širijo dvatisočletno kulturo in polnijo njih patrijotične žepe. O priliki političnih volitev se ni nihče zmenil za stotine lipinih glasov v furlanskih občinah za okoli dvajset glasov v slovenskih občinah pa so že drugi dan izvedeli na ministerstvu in tudi o tej priliki preiskav ni bilo konca. Res, razna oblastva so nam jako hvaležna za našo neizmerno zvestobo: niti dobro ne »kihnemo«, že imamo za »Bog pomagaj« strogo preiskavo.

Osojane v Reziji.

Ko se peljem iz Žabnic domov vstopi na postaji Dogna v vlak Rezijan. Kot star prijatelj teh naših pis-krovezov postaneva koj domača in ga vprašam po Reziji. Veste, pravi, zdaj je pri nas vse mrtvo. Moški smo po svetu s trebuhom za kruhom. Žene s kozami in otroci so pa po planinskih bajtah. Vprašam ga, če bi bili veseli, da bi jih deli v časnike. O, to pa to! pravi ves navdušen. Naši Rezijani so raztreseni po vsem Primorskem. Veselilo jih bo, če bo kaj brati o Reziji. Kaj pa? To le bo najbolje, pravi naprej, to le zapišite: Kako smo letos pri nas v Osojanih 25. maja obhajali praznik Marije Pomagaj. Takrat je v našo lepo rezijansko vas prihitelo ljudstvo iz cele doline, da počasti Marijo Pomočnico, do katere je imel in ima naš mali narod veliko spoštovanje. Tudi jaz sem prišel ta dan domov. A ne malo se začudim, ko stopim po enem letu zopet v domačo cerkev. Saj sem bil v njej že tolikokrat, a zdaj se mi je zdelo vsa druga. Vsa je bila na novo pobeljena in popravljena. Mnogo na novo kupljenega. Posebno 2 veliki cerkveni zastavi in pa dragocena mašna oblačila, ki so jih ta dan prvič rabili pri levitirani sv. maši. Kako se je to le sketalo v zlati umetni vezenini. To je bil vesel, časten dan za Osojance. Ti so namreč v zadnjem letu izdali nad 12.000 L za cerkveno popravo in opravo. Povedal mi je še, da so vso to cerkveno opravo nakupili v Milanu pri tvrdki »Carlo Dotti«, ki izdeluje vsakovrstne cerkv. paramente res prav umetno in trpežno. Samo ročno delo, ki se je v Reziji od tedaj

vsem priljubilo. Rezijan, sem si mislil, je pač Rezijan. A ker je mnogo po svetu, zna dobro blago ločiti od slabega. Ker sem i sam videl osojanske paramente in tudi drugod po Italiji razna dela te tvrdke »Carlo Dotti«, ki so povsod bila na splošno zadovoljstvo, jo našim cerkv. oskrbništvom, ki se često ne vedo kam obrniti, priporočam. T. P.

BREZMESNA KUHINJA za abonente. *Kosilo ali večerja:* juha s prikuho, 200 gr kruha, vino L 2.50, brez vina L 2.20. Plačljivo štirinajstdnevno naprej. Sprejema gostilna Lenassi na Solkanski cesti do 10. avgusta.

IŠČEM MIZARKEGA VAJENCA od 14—16 let. Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

„Konsorcij stavbenih zadrug v Gorici“ reg. z. z omeji. z.

Vsled sklepa Kr. Tribunala v Gorici z dne 10. junija 1924 Form. 13-22 Cons. 161-1 je bila vpisana razpustitev stavbene zadruge, zaključena na občnem zboru v Gorici, dne 31. januarja 1924.

V smislu § 40 zadružnega zakona, pozivajo se upniki, da se oglašijo pri likvidatorju Ludoviku Brešan, Podgora - Piedimonte del Calvario. Gorica, dne 25. julija 1924.

FOTOGRAFIČNI ATELJE s kompletnim inventarjem, dnevno in električno razsvetljavo, v pritličju sredi mesta Gorice, je na prodaj radi bolezn. Cena 7000 Lir. Naslov: Gorjup, Gorica, Via Alvarez 1 III.

PRODAM več mladih kokoši in pmladanskih jarc izbornih valilk italijanske pasme; prodam tudi par sto metrov žične mreže za ograjo. Naslov pove uprava lista.

KMETIJSKO DRUŠTVO v Vipavi (Vipacco) ima v svoji zalogi izvrstna domača, garantirano pristna vipavska vina, katera oddaja po zmernih cenah. V zalogi so tudi sortirana vina, renski rizling in zelen. Pri odjemih nad 10 hl znaten popust.

Naš zobozdravnik

doktor Lojz Kraigher

specialist za bolezn. v ustih in na zobeh, sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila

v GORICI - na Travniku 20.

Fotograf Anton Jerkič posluje na CORSU VERDI 36 (prej Via Giardino).

ERNIA

ozdravljena z najnovčjim pasom **BROOCK**

Mirodilnica in dišavnica

E. Grapulin-Gorica

naspr. ljudskemu vrtu, Corso Verdi 27.

Prva slovenska tvrdka

JOSIP KERŠEVANI

Gorica, Piazza Duomo št. 9 (desno)

priporoča svojo trgovino najizvrstnejših šivalnih strojev iz svetovno znane nemške tovarne »MUNDLOS«, dvokoles znamke orig. »KOLUMBIA«, belgijskih pušk ter vse k temu spadajoče predmete. Brezplačen poduk v umetnem vezenju, šivanju in krpanju. Lastna mehanična delavnica in popravilnica Piazza Duomo 5 (vogal ulica Rabatta).

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi »Trgovski Dom«

Telefon št. 50 — Brzjavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavica	CENTRALA	Rezerva S H S
in rezerve:	LJUBLJANA	Din.
Din. 50,000.000		10,000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje